No. 2963 Zaterdag 2 Juli 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0.10

DE JONGSTE OPNAME VAN H. K. H. PRINSES BEATRIX. *(Foto F. Ziegler, Den Haag.)*

Bonaire in 1632

Wie St. Kitts, het oude Liagmuiga of het „Vruchtbare eiland" bezoekt, mag niet nalaten een uitstapje te maken naar Bremstone Hill, waar hij de goed onderhouden ruinen zal aantreffen van machtige verdedigingswerken die in een veelbewogen tijdperk der 18de eeuw door de Engelsen werden aangelegd en sedert de Krimoorlog weer verlaten werden. De 10 mijlen lange weg, die van Basse-Terre uit langs de Zuidkust van het eiland daarheen voert, komt op 3 mijlen afstand van Bremstone Hill langs St. Thomaschurch, een typisch Engels Kerkje. Het is de moeite waard daar zijn tocht te onderbreken om het landelijk kerkje en het daarvóór liggend kerkhof te bezoeken. Onder de oude grafmonumenten trekt vooral één de aandacht, n.l dat van Sir Thomas Warner, den eersten Gouverneur van het eiland, die aldaar de 10de Maart 1648 ter ruste werd gelegd. Aan het lange opschrift ontbreken enkele woorden. Wie de tekst voluit wil lezen gaat het kerkje binnen, waarin hij op de linkerzijwand een koperen plaat aangebracht vindt, waarop de volledige tekst te lezen staat. Deze Sir Thomas Sarner is de grondlegger van het Brits Koloniaal bezit in de Caraibische Zee. Hij landde in 1623 op het eiland, keerde, toen hij zag, dat hij kans van slagen had, reeds spoedig naar Engeland terug om kolonisten en krijgsvolk aan te werven, waarmee hij in 1625 opnieuw op St. Kitts landde, thans voorzien van een Charter van den Graaf van Carlisle, aan wien dit eiland alsmede de meeste andere der nog niet door Spanje bezette eilanden in de Caraïbische Zee door Karel I waren toegewezen.

Op de dag van de aankomst van Warner, landde daar ook d'Esnambuc, een Fransman, van Dieppe afkomstig, met een aantal kolonisten. Men kwam tot een acoord en evenals op St. Maarten Fransen en Hollanders zich naast elkaar vestigden, zo deden nu ook Fransen en Engelsen op St. Kitts. Voorlopig leverde dit geen moeilijkheden op. Integendeel. Ze hadden elkaars hulp nodig tegen de oorspronkelijke bewoners, de Caraïben, die een vijandelijke houding begonnen aan te nemen.

Het kwam weldra tot een treffen, waarbij de Caraïben, die niet over vuurwapenen beschikten, het onderspit moesten delven. Een vreselijk bloedbad werd onder hen aangericht en de weinigen, die daaraan ontkwamen, werden in zee gedreven.

Kort daarop hadden Engelsen en Fransen elkanders hulp andermaal nodig om zich tegen een andere vijand te verdedigen. De Spanjaarden namelijk, die als eerste ontdekkers de oudste, rechten op dit eiland hadden, kwamen in 1629 met een vloot van 32 schepen opdagen om de vreemde indringers te verjagen. Dit lukte maar half. Wel is waar werden de Engelsen en Fransen verslagen en moesten de meesten hunner tijdelijk elders een goed heenkomen zoeken, doch na het vertrek der Spaanse vloot, die geen bezetting kon achterlaten, wisten de verspreide kolonisten elkaar weer te vinden en zetten zij het door dit avontuur onderbroken werk der kolonisatie weder voort.

Het was in dit tijdvak, dat St. Kitts bezoek kreeg van het eskader van Admiraal Maarten Thyssen, dat in de nacht van 19 op 20 Juni 1632 de baai van St. Maarten verliet om koers te zetten naar St. Kitts.

Op St. Maarten had men waarschijnlijk geen voldoende watervoorraad kunnen opdoen voor de lange reis naar het vaderland. Op St. Kitts dacht men beter klaar te komen De schepen liepen vóór de wind om Sandy Point en kwamen vervolgens onder de zuidkust van het eiland, waar men verplicht was in Oostelijke richting tegen de passaat op te loeven, om een goede ankerplaats te bereiken.

Op een open zee vóór het Franse gedeelte lagen enige schepen voor anker, waarop aangestuurd werd. Daar aangekomen, bleek echter, dat in de nabijheid van de ankerplaats geen drinkwater te vinden was. De tocht werd dus voortgezet en aldoor oploevend bereikte men het Engelse gedeelte, waar drie Engelse schepen op de zee geankerd lagen en waar drinkwater in overvloed kon aangevoerd worden.

De 23ste Juni werden alle watervaten op de verschillende schepen gevuld.

Daags daarna werd druk ruilhandel gedreven met de Engelse kolonisten en konden de onzen zich ruimschoots van tabak voorzien. Warner was met de tabakscultuur begonnen en had blijkbaar succes.

Weldra werd tabak een belangrijk uitvoerartikel van St. Kitts. Richshoffer laat zich niet uit over de kwaliteit van de ingeruilde tabak. Waarschijnlijk stelde de bemanning der vloot geen hoge eisen ten aanzien van hun rook- of pruimmateriaal. Het staat echter vast, dat tabak van St. Kitts op de duur geen opgang heeft kunnen maken; de tabakscultuur is althans in latere jaren te niet gegaan en vervangen door suiker, katoen en voedingsgewassen, als yams, sweet potatoes, cassave, etc.

De 25ste werd Gouverneur Warner door den Admiraal officiëel aan boord van zijn schip ontvangen „und nach bestem Vermogen tractiert", terwijl tijdens de maaltijd ter ere van den hogen gast een aantal schoten werden gelost. In de nacht daaraanvolgende ging men weer onder zeil om in Zuid-Zuidwestelijke richting te vertrekken. Waarheen?

De schepen waren nog niet geheel afgeladen en er was nog ladingruimte gereserveerd voor een ander in die dagen zeer gezocht handelsartikel nl. verfhout. Met gunstige wind bereikte men de 30ste Juni het pareleiland Margarita onder de kunst van Venezuela en daags daarna Tortuga. De kust van dit eiland werd aan alle kanten onderzocht om een goede ankerplaats te vinden, waarin men niet slaagde. De bedoeling moet wel geweest zijn op Tortuga, dat niet door de Spanjaarden bezet was, zich van het nog ontbrekende verfhout te voorzien, hoewel Richshoffer dit niet uitdrukkelijk vermeldt.

Na deze mislukte poging, waaraan men 2 dagen kwijt raakte, werd de reis in westelijke richting voortgezet langs de Roques- en Aires eilanden, die Richshoffer uitdrukkelijk vermeldt, in de richting van Bonaire, waar het generaalschip „Amsterdam", waarop de schrijver van het journaal, zoals bekend is, ingekwartierd was, de 4de Juli 1632 op de open zee aan de westkant van het eiland voor anker kwam. Bij aankomst van de „Amsterdam" lag er het admiraalschip al met 8 schepen en 2 fluiten, wier bemanning druk bezig was met verfhout, dat wegens de eigenaardige groei van stam en takken, ook wel stokvishout genoemd werd, te kappen en aan boord te brengen. Onze Benedenwindse eilanden, alsmede de eilanden Margarita en Tortuga waren destijds dicht begroeid met verfhout (Haematozylon Brasiletto) of palo brasil, zoals het thans nog in onze volkstaal genoemd wordt.

In die tijd had dit hout zeer zeker een aanzienlijke handelswaarde, hetgeen wel hieruit blijkt, dat het nog lonend werd geacht, dat een eskader als dat van Admiraal Thyssen, na het verlaten van St. Kitts zo'n grote omweg kon maken om een betrekkelijk kleine hoeveelheid van dit artikel te kunnen meenemen naar het vaderland.

Daags na aankomst op Bonaire, dus op 5 Juli werd een afdeling van 50 man van de „Amsterdam" aan land gezet om schapen te vangen en aan boord te brengen. Ze brachten ruim 50 stuks mee, benevens een kalf, dat wel zeer mager was, maar toch tamelijk goed smaakte. De schapen werden onder de verschillende schepen van het eskader verdeeld, geslacht en nog dezelfde dag met smaak verorberd.

Op 6 Juli werden weer 40 stuks aan boord gebracht en afgemaakt en hetzelfde gebeurde ook op de volgende dagen tot en met 11 Juli. Men ging daarbij op zeer slordige wijze te werk. Het vlees werd gekookt en gebraden en vervolgens aan de schepelingen verstrekt en wel in die mate, dat na afloop van de maaltijd meer vlees over boord geworpen werd, dan in normale tijden van het rantsoen van het hele maand bedroeg.

Richshoffer voegt er nog aan toe, dat bovendien veel schapen werden neergeschoten, die men zich niet eens de moeite gaf aan boord te brengen.

Of nu die schapen eigenaars hadden? Zeer zeker was het eiland bewoond. Kudden schapen kunnen op Bonaire niet bestaan, als er geen personen zijn, die ze verzorgen, en van drinkwater voorzien. De schepelingen konden echter geen contact met de bewoners krijgen. Dezen waren vermoedelijk wel eens meer met de plunderende en niets ontziende bemanningen van schepen in aanraking gekomen en hielden zich blijkbaar schuil. Als wij van de bewoners onzer 3 Benedenwindse eilanden spreken van de tijd vóór de komst der Spanjaarden, dan denken we in de allereerste plaats aan Indianen. Vast staat ook dat de Indianen zich ook tijdens het bestuur der Spanjaarden wisten te handhaven, hetgeen zij vooral te danken hadden aan hun vreedzame natuur, waardoor zij zich gunstig onderscheidden van de Caraïben, die de andere kleine Antillen bewoonden en die in de meeste gevallen het treurig lot ondergingen, als die van St. Kitts.

Toch is het niet waarschijnlijk, dat Indianen de eigenaars waren van de schapen, die door de bemanning van onze schepen aan boord gebracht werden. Richshoffer spreekt niet van Indianen, als eigenaars van de schapen, maar wel van **Bandieten, die in groten getale volgens inlichtingen, die hij uit betrouwbare bron heeft, op dit eiland voorkomen.** Het is nu maar de vraag, wat we onder dit woord **Bandieten** te verstaan hebben.

In zijn reisbeschrijving heeft Richshoffer het meermalen over eilanden, die door **Bandieten** bewoond zijn. Als zodanig noemt hij **San Antonio** en **San Vicente** van de Kaapverdische Eilanden onder de kust van Africa, en **Margarita** en **Bonaire** onder de kust van Venezuela. De geleerde S P. l' Honoré Naber, die de uitgave van de Reisbeschrijving van Richshoffer verzorgde en van aantekeningen voorzien heeft, merkt telkens bij het woord **bandieten** op, dat Richshoffer het verkeerd gebruikt. Bedoeld is **banidos** en niet **bandidos.**

En onder **banidos,** hebben we volgens denzelfden geleerden Heer l' Honoré Naber, die de voetnoten in het Duits geeft, te verstaan Verbannte, d.i. bannelingen of m.a.w. verbannen of uitgewezen misdadigers. In zoverre is dus de naam, die Richshoffer hun geeft, juist, dat de **banidos** wel zonder uitzondering **bandieten** geweest zullen zijn.

Uit een en ander zou men dus moeten besluiten, dat Bonaire in de tijd van het Spaans bestuur (dus vóór 1634) als strafkolonie zou gebruikt zijn van misdadigers, waarvan men zich op Curaçao, en mogelijk ook in Venezuela wenste te ontdoen. Wat daarvan te geloven?

Zoals ik boven zei, had Richshoffer zijn inlichtingen uit betrouwbare bron. In verband hiermee meen ik ook nog te moeten opmerken, dat het heel gewoon was, dat tijdens de Spaanse overheersing op al de kusten van Zuid- en Midden-America en Mexico overal eilanden werden aangetroffen, waarheen de ergste misdadigers verbannen werden.

Nadat Richshoffer vermeld heeft, dat het aantal deporté's op Bonaire groot is, voegt hij er nog bij, dat zij verplicht waren ieder jaar enkele honderdduizenden schapenhuiden te leveren. Het lijdt geen twijfel, dat de levering van zoveel huiden in die tijd wel niet mogelijk zal geweest zijn, dat getal is beslist overdreven; maar toch wijst het groot aantal schapen, die men in korte tijd en op een betrekkelijk klein gedeelte van het eiland had buitgemaakt, er op, dat de schapen op grote schaal werden gefokt.

Van geiten spreekt Richshoffer helemaal niet. Uitdrukkelijk vermeldt hij nog, dat te vergeefs naar fruit gezocht werd. Doch ook trof men een plaats aan om zijn dorst te lessen. Langs het strand bewonderde hij de fraaie koraalformaties, die vrij diep in het heldere water in de vorm van boompjes groeiden.

De 12de Juli maakte men zich gereed voor het vertrek, toen er nog 2 Franse schepen op de zee verschenen en daar ankerden. In de avond ging het Hollandse eskader onder zeil en werden bij het vertrek enige schoten ten afscheid gewisseld met de Franse schepen.

Wij zullen het eskader nu niet verder op zijn tocht naar het vaderland volgen.

Genoeg zij het hier nog aan toe te voegen, dat het nog een paar maal een ontmoeting had met den vijand (de Spanjaarden). Bij een dier gelegenheden hadden de onzen het verlies van 24 man, doch van geen enkel schip te betreuren; en bij de andere ontmoeting werden 3 schepen met rijke buit genomen. Een zware storm die 2 dagen aanhield, bedreigde het eskader met algehele ondergang, doch ook aan dit gevaar ontkwam men en op 5 November, dus bijna 4 maanden na het vertrek van Bonaire werd het anker geworpen op de ree van Texel.

Alvorens te eindigen nog dit: **Banidos** is Portugees en in verband hiermee wilde ik opmerken, dat er opvallend veel Portugese woorden in het journaal van Richshoffer voorkomen. Dit valt niet te verwonderen, als men weet, zoals ook S. P. l' Honoré Naber terecht in de voorrede van de uitgave der **Reisebeschreibungen von Deutschen Beambten und Kriegsleuten im Dienst der Niederländischen West- und Ost-Indischen Kompagniën"** aanmerkt, dat het Portugees de taal was van de zeevarenden in die dagen. Het Portugees was ook de voertaal op de kusten van Africa; de taal niet alleen van den Zeeman, maar ook van den handelsman; de taal waarvan deze zich bediende ook in zijn handelsrelaties met de inboorlingen; de taal ook van den slavenhandelaar en van de slavenschepen, die hun transporten van de kust van Guinea overbrachten naar Brazilië, Cuba, Cartagena, Curacao etc; de taal dus die de arme slaaf van de dag af dat hij van zijn vrijheid beroofd onder bewaking van Portugees sprekende wachters in een slavendepot op de kust van de Oceaan, ontscheept werd het meest te horen kreeg. **Ligt het nu niet** voor de hand, daaruit te concluderen, dat het Portugees of ten minste een geradbraakt Portugees, de grondslag moest worden van het Papiaments, dat **geleidelijk de omgangstaal ging worden van onze gekleurde bevolking.**

Een feit is het, dat de slaven, doorgaans van verschillende streken in Guinea afkomstig, elkaar in hun Afrikaanse dialecten niet verstonden en derhalve wel gebruik moesten maken van een gemeenschappelijke taal, die zij het meest te horen kregen en waarvan zij onbewust reeds voor hun ontscheping alhier veel woorden en uitdrukkingen, zij het dan in primitieve vorm, hadden overgenomen.

Het lijdt geen twijfel of de invoering van het Portugese element in de volkstaal gaat terug tot **de aankomst der** eerste Slaventransporten in het midden der 17de eeuw. **In de 18de eeuw heeft** het Portugese element in het Papiaments ongetwijfeld een versterking gekregen toen Portugese Israelitische kooplieden zich in dit gebiedsdeel **kwamen vestigen.**

Dat het Portugese element in latere jaren n.l. in de 19e en 20ste eeuw enigszins is teruggedrongen en vervangen **door Spaanse woorden, leidt geen twijfel:** maar daaruit volgt nog niet, dat alles wat op Spaans gelijkt, ook van Spaanse herkomst is. **Men bedenke,** dat in beide talen, Portugees en Spaans, veel woorden volkomen aan elkaar gelijk zijn en dus ook veel woorden in onze volkstaal, die van het Spaans schijnen af te stammen, in de grond van Portugese herkomst zijn.

Fr. M. Radulphus.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Het is een haast wonderbaar geduld, wat de Engelse Ministerpresident aan de dag legt bij het bombarderen van Engelse schepen. We zouden haast kunnen spreken van een decimeren van de Engelse vloot. En toch kan het zo niet blijven doorgaan, dat begrijpen behalve Engeland ook Italië en Franco. En daarom vermoedt men dat de belangrijke onderhandelingen, die deze week gehouden zijn in Rome tussen de Engelse ambassadeur en Graaf Ciano, tot onderwerp hebben gehad deze bombardementen. Franco zelf heeft ook al voorstellen gedaan om een haven aan te wijzen buiten gevechtszone en noemde daarvoor Almeria en vermoedelijk is de Engelse vertegenwoordiger in Burgos juist daarvoor dezer dagen naar Londen vertrokken. om deze aangelgenheid te bespreken.

De bombardementen op Spaanse steden zijn ook nog een onderwerp van bespreking, maar intussen is Barcelona al weer van uit de lucht bestookt geweest.

En dan hebben we nog de brandende kwestie van Spaanse vrijwilligers. Op 5 Juli zal de non-interventiecommissie in plenum bijeenkomen en ofschoon de laatste berichten wel melden, dat alle regelingen voor de terugtrekking nog niet in kannen en kruiken is; men zal toch wel enige hoop hebben, dat dit voordien gebeuren zal. Over het succes zelf dezer non-interventiebijeenkomst zullen we ons nog maar niet blij maken, alvorens we de vrijwilligers uit Spanje weg zien trekken. Dan zullen ook weer een 900 Nederlanders uit Spanje terugkeren, want enkele Nederlandse vrijwilligers hebben medegedeeld, dat dit het aantal is van Nederlanders, die bij de elfde brigade zijn ingedeeld o.a., zijn daaronder nog enkele muiters van de Zeven Provinciën.

Omtrent het Spaanse gevechtsfront zelf wordt niet veel nieuws medegedeeld. De opmars tegen Valencia, die enkele weken geleden met groot offensief was ingezet, is vrijwel vast gelopen en in de laatste veertien dagen is het Francoleger slecht 12 K.M. opgeschoten.

Aan het front van het Verre Oosten zijn de strijdende partijen ook nog niet op verhaal gekomen van de grote overstromingen der Chinese rivieren. Bovendien is ook Japan zelf door grote natuurrampen geteisterd en hebben orkanen, regens en aardbevingen aan het toch reeds verarmde land grote materiele schade berokkend en alleen in Tokio en Yokohama zijn 81 personen bij deze rampen omgekomen, terwijl duizenden dakloos zijn.

In welk een rare wereld we leven, blijkt ook uit de berichten uit het Chacogebied. Daar hebben enkele jaren geleden Bolivia en Paraguay oorlog gevoerd en deze oorlog werd beëindigd zonder vredesonderhandelingen. We weten nu niet wie op het lumineuse idee kwam, dat een oorlog door een vrede moet gesloten worden. In alle geval is dat enkele weken geleden gebeurd en nu juist komen weer uit dat Chacogebied alarmerende berichten over strijd en onrust tussen beiden landen.

Waar Nazis zijn, zijn ook kwesties. En zo zijn dezer dagen in het Memelgebied weer ernstige opstootjes geweest door de houding, welke de Nazis aannamen tegenover een vreemd schip; waarna de bemanning toen eenvoudig de brandspuit op de menigte zette. De Lithauense politie moest bij de daarblj ontstane relletjes optreden.

En dan de kwestie in Oostenrijk. De berichten staan onder sterke censuur, en alle geruchten worden tegengesproken. De Oostenrijkers zouden helemaal niet

ontevreden zijn over de Anschluss en de posten in de regeringskringen die aan de Duitsers zouden gegeven zijn. Wel, zo wordt er van Duitse zijde toegegeven, zijn er enkele moeilijkheden om de vroegere clandestiene Nazibonden in de wettelijke in te schakelen en in verband hiermee zal ook wel staan het bericht, dat er een groot aantal arrestaties zijn verricht onder de leden der stormtroepen.

Voor de Joden wordt de toestand in het Duitse Rijk hoe langer hoe hachelijker. Behalve het groot aantal arrestaties is hun dezer dagen aangezegd, dat iedere Jood moet opgeven al zijn hebben en houden, bezittingen, inkomsten enz. Welk doel men hier bij heeft, wordt niet medegedeeld; maar een goed doel zal het zeker niet zijn.

Volgens een mededeling van de gouwleider Buerckel zou Schussnigg nog altijd z.g. in bescherming zitten. De Duitsers hebben natuurlijk wel wat anders voor, als Schussnigg te beschermen. Buerckel zeide trouwens ook dat hij als misdadiger terecht zal staan. Voor welke misdaad?

In de Daily Herald schreef dezer dagen een speciale medewerker:

Het geheime dossier van Schuschnigg met bijzonderheden over het onderhoud te Berchtesgaden, vertrouwelijke brieven van Hitler en tal van andere documenten, is te Londen aangekomen, medegebracht door Schuschnigg's vriend Zernatto, den oud-staatssecretaris voor culturele zaken.

Van deze documenten werpen enkele een bijzonder licht op de Duits-Intaliaanse betrekkingen. Een ervan, ondertekend door een hogen Duitsen functionaris, geeft de nazi's in Tirol order „zich voor het ogenblik van iedere propaganda te onthouden", doch kondigt aan, dat nieuwe instructies zullen worden gegeven na de inlijving van Oostenrijk door Duitsland.

Een van de vier brieven van Hitler, die zich in het dossier bevinden, is bizonder bezwarend. Deze brief, die vóór de gebeurtenissen in Oostenrijk geschreven is, zegt, dat het uur der bevrijding nadert. Hij bevat zinspelingen op de kaart van Oostenrijk en Tsjechoslowakije, die bij het „verzoeningscomité" is gevonden, en op de druk, die op Tsjechoslowakije moet worden uitgeoefend, ingeval de positie der Sudetenduitsers Duitse inmenging zou vereisen.

Men vindt er tenslotte documenten onder, die volgens de instructies van Von Papen zijn opgesteld, waaronder een plan voor industriele penetratie in geheel Oost-Europa, Hongarije, Zuid-Slavië en Griekenland, waarin de reeds behaalde resultaten zijn aangegeven.

Ondanks de officiele Duitse tegenspraak blijft de Daily Herald gewag maken van het geheime dossier van Schuschnigg. Het blad meldt thans, dat Bosch, een vriend van Schuschnigg, in mee naar New York zal gaan om bij de Amerikaanse katholieke organisaties steun te zoeken voor den gewezen bondskanselier.

Het blad weet voorts te melden, dat Zernatto, die erin geslaagd is Oostenrijk met het dossier te verlaten, op het ogenblik onder een valse naam in Italië vertoeft en in nauw contact staat met Mussolini, die zich bijzonder zou interesseren voor de onthullingen, die het dossier bevat over de bedrijvigheid der nazi's.

Wanneer dit waar is kunnen we wel begrijpen waar de schoen wringt.

En dan ten slotte de kwestie van de Tsjecho Slowaakse minderheden. Daarover is men aan het onderhandelen, zoals onze lezers weten en dezer dagen heeft President Benesj medegedeeld, dat binnen enkele weken de oplossing mag verwacht worden.

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DIEP TREURIG.

De „N. Tilb. Cour." schrijft:

Op de bijeenkomst van de Raad van de Internationale Unie der katholieke Pers te Boedapest werd leedwezen uitgesproken dat dr. Friedrich Funder, vroeger hoofdredacteur van de Weense Reichspost, niet aanwezig kon zijn.

Inderdaad — de Duitse katholieken mochten het Eucharistische Congres niet bezoeken. Een vervolging ter wille der rechtvaardigheid, zoals er in de loop der tijden duizend andere zijn geweest en meer.

Men kan niet zeggen dat de niet-katholieke pers — buiten het rijk van Hitler — heel veel werk van het Eucharistisch Congres heeft gemaakt. Aan congressen van minder betekenis schenkt men graag meer aandacht.

Maar helemaal heeft men deze wereldgebeurtenis in de geestelijke orde, — maar ook in de stoffelijke en politieke, — niet verwaarloosd.

Er zijn berichten gegeven en foto's opgenomen.

Des te droeviger doet het aan dat men het blad, waaraan dr. Funder vroeger leiding gaf, moet betrappen op het totaal verzwijgen van het Eucharistisch Congres, in het nummer zelf waarin een „achtseitige Beilage" een bijblad van 8 pagina's — aan Hongarije, het land der Kroon van den H. Stephanus is gewijd.

Quantum mutatus ab illo — welk een verandering en welk een vernedering voor de Katholieke Duitsers, bijzonder ook die van de Oostmark, cidevant Oostenrijk.

Wij weten dat de pers in Duitsland volkomen onvrij is en zogenaamd gelijkgeschakeld. Men doet, als men gedwongen is, wat men kan. Maar het blijft treurig en droevig een eens kloek katholiek blad zulk een dwang te zien opgelegd.

HET KATHOLICISME IN AMERIKA.

Een verblijdende bloei valt te constateren

Het onlangs gepubliceerde „Official Catholic Directory" voor het jaar 1938 (verschenen bij de firma Kennedy & Zn. te New-York) bevat de nieuwste statistieken over het Katholicisme in de Verenigde Staten van Noord-Amerika.

Het aantal Katholieken in de Verenigde Staten, met inbegrip van Alaska en de Hawaii-eilanden, bedraagt thans 21.415.460 zielen, ofwel 492.326 meer dan in het jaar 1936; de toename van het aantal Katholieken is in procent lager dan het jaar tevoren.

In de loop van de laatste tien jaar is de totale Katholieke bevolking gestegen met 1.762.411 zielen en in de loop der laatste twintig met 4.035.157 zielen.

Het aantal personen, dat in het afgelopen jaar 1937 overging tot de Katholieke Kerk bedroeg 62.696, ofwel 634 meer dan het jaar tevoren.

In het afgelopen jaar werden in de Verenigde Staten drie nieuwe kerkprovincies opgericht (drie nieuwe aartsbisdommen en vijf nieuwe bisdommen), het gevolg van een vanzelfsprekend grote verandering in de indeling van het kerkelijke territoriale gebied met zich bracht.

In de Verenigde Staten zijn op het ogenblik 19 aartsbisdommen, 93 bisdommen, 2 apostolische vicariaten en 1 abdij nullius. In totaal zijn in de Verenigde Staten werkzaam 132 bisschoppen (kardinalen, aartsbisschoppen en bisschoppen) waarvan er 115 tot de reguliere geestelijkheid behoren.

Het totaal aantal priesters bedraagt 32.668, hetgeen een vermeerdering betekent van 1019 tegenover het jaar tevoren.

Deze geestelijkheid oefent haar bediening uit in 18.428 kerken en missiestaties. Het aantal seminaria, waar 15.984 seminaristen op het heilig priesterschap worden voorbereid, bedraagt 206 (vorig jaar 205).

Wat het onderwijs betreft, beschikken de Katholieken in Amerika over 193 colleges voor jongens en 676 colleges en inrichtingen voor onderwijs voor meisjes en 1306 bisschoppelijke en particuliere instellingen van middelbaar onderwijs.

Het aantal lagere scholen is gestegen van 7445 tot 8028; deze lagere scholen worden in totaal bezocht door 2.101.376 leerlingen.

In het afgelopen jaar werd wederom een nieuw weeshuis geopend; het aantal weeskinderen, dat in de Katholieke instellingen werd verpleegd, daalde tot 39.545.

Verder beschikken de Katholieken van Noord-Amerika over 168 gestichten voor ouden van dagen, 684 ziekenhuizen (12 meer dan het jaar tevoren).

HET LAATSTE SCHIP VAN DE PAUSELIJKE VLOOT.

Op 11 Augustus 1859 bezocht Kardinaal Wiseman in Blackwell het daar voor den Paus gebouwde oorlogsschip „Immacolata Concezione". Over het lot van dit laatste schip van de Pauselijke marine meldt de „Tablet" het volgende:

Reeds in het jaar 1755 waren met kanonnen toegeruste fregatten in Engeland aangekocht voor de Pauselijke vloot, en in 1842 en 1846 werden op de Theems kleine schepen voor de kerkelijke Staten op stapel gezet. Een vroeger Engels oorlogsschip, dat door de Fransen was buitgemaakt, werd door Napoleon I na de ondertekening van het Concordaat aan Paus Pius VII ten geschenke gegeven. Maar de stoomcorvet „Immacolata Concezione" van 626 ton was het grootste en meest moderne schip van de Pauselijke Vloot, en de proefvaart had heel wat opzien gebaard. Het schip werd bestemd voor vlaggeschip van de vloot en tevens particulier jacht van den Paus.

Het in Civitavecchia gestationneerde schip „Immacolata Concezione" was niet in de strijd gewikkeld van 1860; het diende veel meer tot bescherming van de visserij der Pauselijke Staten en voor buitengewone plechtigheden, terwijl de eveneens in Engeland gebouwde stoomboot „S. Paolo" door de blokkade van de Piemontese schepen in de Adriatische Zee wist heen te dringen. Tijdens de lange en angstige maanden voor Mentana in het jaar 1867 hadden de „Immacolata Concezione" en de „S. Pietro" tot taak, de kust te beschermen tegen een eventuele landing van Garribaldi. Bij de overgave van Civitavecchia in September 1870 werd de „Immacolata Concezione" door een bijzondere bepaling van het capitulatie-verdrag van de algehele inbeslagname van het Pauselijke oorlogsmateriaal uitgezonderd. Vergeten bleef het schip daar liggen, als de enige overlevende van een verdwenen vloot.

In het jaar 1877 koos het schip opnieuw zee; de Paus had het schip gegeven aan den Fransman P. Baudrand, die in de haven van Arcachon een school voor zeekadetten had opgericht, om het eventueel als schoolschip te gebruiken. In het jaar 1883 werd het schip aan een Engelsen reder verkocht, die het omdoopte in „Gitana" en het voor handelsdoeleinden gebruikte. Tot 1895 voer het onder Britse vlag maar werd toen verkocht aan een firma in Algiers om onder de naam „Loire" tien jaar lang de Middellandse Zee te bevaren.

Toen in Januari 1905 bekend werd, dat de boot „Loire" door brand vernield werd, waren er maar weinigen die zich herinnerden, dat deze boot eens de prachtige „Immacolata Concezione" geweest was, het laatste vlaggeschip van een marine, die acht eeuwen bestaan heeft.

CURAÇAO.

VOORWAARDEN

voor vergunning bestuurders autobussen en huurauto's.

Geen vergunning wordt verleend aan hen:

die de leeftijd van 21 jaren niet bereikt heeft en niet in het bezit is van:

a. een geldig rijbewijs;

b. een verklaring afgegeven door de Commissie voor Veilig Verkeer aantonende dat hij met gunstig gevolg een door de Commissie georganiseerde Verkeerscursus heeft gevolgd;

c. een bewijs van goed gedrag, af te geven door het Hoofd der Politie.

De geldigheidsduur der vergunning eindigt op de 1ste Juli, volgende op de dag der afgifte en wordt daarna steeds voor een jaar verlengd, waartoe telken jare tussen 15 Juni en 1 Juli gelegenheid bestaat aan het Hoofdbureau van Politie, Kamer 10.

Voor de na 1 Juli 1938 te verlenen vergunningen wordt vereist dat de verklaring door de Commissie voor Veilig Verkeer af te geven niet ouder is dan 1 jaar.

Deze eis geldt niet bij het verlenen van vergunningen aan personen die reeds vroeger in het bezit van een vergunning waren, mits deze niet langer dan 1 jaar haar geldigheid heeft verloren.

Indien bij het aanvragen van verdere vergunningen het ... bestaat dat de aanvrager ... eisen voor het diploma van de Commissie voor Veilig Verkeer gesteld, is de aanvrager verplicht zich te onderwerpen aan een nieuw examen.

Aan de vergunningen zullen de voorwaarden worden verbonden:

I

dat daarvan slechts gebruik gemaakt wordt tot het besturen van motorrijtuigen, die:

1e. naar genoegen van het Hoofd der Politie zijn verzekerd als volgt. Voor aansprakelijkheid jegens derden:

a. tot een bedrag van tenminste ƒ 20.000.— (twintig duizend gulden) per persoon voor zover de te vergoeden schade het gevolg is van iemands dood, verminking of kwetsing;

b. tot een totaal bedrag van tenminste ƒ 5.000.— (vijf duizend gulden) voor zover zaakschade alleen of als gevolg van eenzelfde ongeval moet worden vergoed;

met dien verstande, dat de uit eenzelfde ongeval voortvloeiende aansprakelijkheid jegens derden tot geen hoger bedrag behoeft te zijn gedekt dan ƒ 55.000.— (vijf en vijftig duizend gulden).

Voor aansprakelijkheid jegens vervoerde passagiers:

tot een bedrag van tenminste ƒ 1.000.— (duizend gulden) per persoon, voor zover de te vergoeden schade het gevolg is van iemands dood, verminking of kwetsing;

en voorts dat ten bewijze van een en ander op de in het motorrijtuig aanwezige quitantie der betaalde motorrijtuigbelasting, ene verklaring van den verzekering-agent is gesteld, dat de voormelde verzekeringen zijn gesloten, met opgave van de datum tot welke de verschuldigde premie is voldaan;

2e. ten genoege de... Politie worden en blijven ingericht en geen accessoires voeren, bel... houdens de wettelijke voorgeschrev... men, die niet door de Politie zijn g... oedgekeurd;

3e. de letters of ... nummers bedoeld in artikel 147 ... der A.P.K. voeren op de door de ... Politie aan te geven plaats en ... wijze;

Art. 147 ... A.P.K. luidt:

Het is ... n eigenaars en bestuurders van ... autobussen verboden deze op de o... enbare weg voor het aangegeven ... doel te gebruiken, tenzij zowel aan ... de binnen- als aan de buitenzij... de van de autobus duidelijk leesbaar ... aar in letters of nummers ter ... grootte van ten minste tien centime... otte van het aantal zitplaatsen vermeld ... staat, overeenkomende met he... t de in artikel 93 bedoelde ... deskundige bepaald grootste aa... ntal passagiers, die gelijktijdig ... in die autobus mogen worden vervo... erd. Het bepalen van het groot... ste aantal passagiers, dat gelijk... tijdig in een autobus mag worden vervoerd, geschiedt kosteloos.

4e. aan de binnenzijde voorzien zijn van het nummer vermeld op de belasting-nummerplaat en wel op de plaats en de wijze door de Politie aan te geven.

(Deze voorwaarde geldt alleen voor autobussen));

5e. een afdruk van het tarief in artikel 142 sub 2 der A.P.K. voeren op de door de Politie aan te geven plaats en wijze, welke afdruk uitsluitend gebezigd mag worden in en voor het motorrijtuig waartoe het kenteken is afgegeven. (Deze bepaling geldt niet voor autobussen).

Art. 142 sub 2o. A.P.K. luidt:

daarin op een zichtbare plaats op behoorlijke wijze bevestigd zij een duidelijk leesbare, door of namens het hoofd der Politie voor gezien getekende afdruk van het tarief der door een door Gouverneur te benoemen commissie vastgestelde vrachtprijzen, ingericht naar een door die commissie goedgekeurd model.

II. dat de gevonden voorwerpen bedoeld in artikel 145 sub 1 der A.P.K. uiterlijk binnen 24 uur bij de Politie worden ingeleverd;

Art. 145 sub 1o. A.P.K. luidt:

Zo spoedig mogelijk daarin achtergelaten of gevonden voorwerpen bij de Politie ingeleverd worden.

III. dat de houder bij verandering van adres hiervan uiterlijk binnen 3 × 24 uur zal kennis geven aan het Hoofdbureau van Politie (Afd. Administratie);

IV. dat zich aanmeldende passagiers voor de aanvang van de rit het tarief, bedoeld in artikel 142 sub 2o. der A.P.K. ongevraagd zal worden aangeboden. (Deze bepaling geldt niet voor autobussen).

Willemstad, Curaçao, 30 Juni 1938

Het Hoofd der Politie in Curaçoa,
F. A. JAS.

VOORVERKOOP VAN C.V.B. TOEGANGS-KAARTEN.

Op Punda bij:

den Bondspenningmeester
den heer A. Namias de Crasto, Pietermaai
den heer Jossy Capriles (El Chico)

Op Otrabanda bij:

den Bondssecretaris
den heer A. D. Jonckeer
het kiosk Brionplein
het Sporthuis de Jongh
den heer G. P. Meurs, Ned. Ind. Gas Mij
den heer W. F. H. Hoogenbergen Roodeweg

Op Emmastad in de Kapperswinkel
Op Suffisant den heer L. E. Braaf.

DIEFSTALLEN.

Als verdacht van poging tot diefstal is door de Politie aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld, de 30-jarige los werkman A.

Als verdacht van diefstal met braak, zijn door de Politie aangehouden en voor onderzoek in bewaring gesteld, de 21-jarige werkster W. en de 23-jarige timmerman W.

Door den 30-jarigen wachtchef werd aangifte gedaan van diefstal 2 electrische gloeilampjes ten nadele de C.P.I.M. Een onderzoek naar den der wordt ingesteld.

Door den 36-jarigen constructeur L. werd bij de Politie aangifte gedaan van diefstal van een klein geld drag uit zijn koffer. Een onderzoek ingesteld.

R. K. KERKEN.

Parochiekerk Otrobanda:
4.45 v.m. H. Mis.
7 v.m. H. Mis (Kindermis)
8.30 v.m. Hoogmis met Holl. Preek.
7 n.m. Lof
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens-congregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Pietermaai:
4.30 v.m. H. Mis.
6 v.m. H. Mis.
7.30 v.m. H. Mis. (kindermis, niet voor volwassenen)
8.30 v.m Hoogmis.
6.30 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens-congregatie.

Parochiekerk San Mateo:
4.45 v.m. H. Mis.
6.30 H. Mis
7.45 Kindermis
9 v.m. Hoogmis.
7 n.m. Lof.
Iedere Woensdagavond 7 uur Jongens-congregatie met Holl. Preek.

Parochiekerk Groot Kwartier:
4.45 Vroegmis.
6.— H. Mis voor de Portugezen.
7.— H. Mis voor de kinderen.
8.15 Hoog-Mis.
4.30 Lof.

In de week dagelijks de H. Mis om 6.30 uur.

In alle kerken gelegenheid tot **Biechten**: iedere Zaterdag van 4 tot 8 uur n.m.; en daags voor iedere grote **feestdag**.

GRADICIMENTO.

Coe un coerazon yen di alegria nos ta expresa nos eterna gratitudd na e bondadoso dokter Eloy Arends, kende a manda nos jioe SARA den Hospital San Pedro, na oenda el a keda droemi un anja largo, prome koe nos por a miré trobe den cas, yen di salud. Na dokter Harms nos ta alza nos boz di gratitud pa e percuracion koe el tabatin pa salud di nos jioe durante su permanencia den Hospital. Na reverenda zusternan nos ta rendi particularmente nos gratitud pa nan bon cuida i stimacion prestá na nos jioe un anja largo.

Nos gratitud na toer e senjoritanan di Hospital, kendenan a trata nos jioe coe paciencia i carinjo como si fuera un roeman.

Nos no por paga e duedanan sino coe oracion i ta spera di nos alma coe bon Dios, e Todopoderoso, husto den toer su hechonan, lo colma toer e bon hendenan coe Su bendicion i conserva nan salud pa por sigi juda i consola humanidad sufriente.

Sabaneta, Aruba, 30 di Junio 1938.

PEDRO NOGUERA i Eposa.

CURAÇAO — SURINAME.

Op de eerste plaats een hartelijk welkom aan het Surinaamse team, dat waarschijnlijk hedenmorgen hier zal arriveren met de „Koningin Emma". Het is weer enkele jaren geleden, dat we Suriname hier aan het werk zagen. We herinneren ons echter nog goed, hoe wij toen hebben genoten van een paar fraaie, sportieve wedstrijden, die ons toen de indruk gaven, dat Suriname en Curaçao, wat voetbalcapaciteiten betreft, niet zo heel ver uiteenlopen.

Moge dit in de komende wedstrijden wéér zo blijken, dan kunnen we immers verzekerd zijn van een drietal spannende ontmoetingen. Onnodig hierbij nog de nadruk te leggen op fair spel. Beide elftallen vertegenwoordigen bij die wedstrijden de sportlui van de beide Gebiedsdelen; zij hebben dus hun naam hoog te houden. Daar zijn we trouwens geen ogenblik bezorgd voor. De leiding berust bij den Heer Elfrink, dus dat is O.K.!

Over het Surinaamse team valt voor ons verder weinig te schrijven. Er lopen wel geruchten over mogelijke zwakte of dito sterkte, maar alles samen achten we het beter hier niet op in te gaan, maar ons oordeel op te schorten tot na de eerste wedstrijd.

Wat het Curaçao team betreft: wij menen dat wij in het elftal dat Dinsdagavond opgesteld is, zeker op papier het sterkste hebben wat er samen te stellen valt op het ogenblik. In de praktijk kán dit mogelijk enigszins anders uitvallen.

Wij geloven echter, dat deze mogelijkheid heel klein is, en gaan met een gerust hart de komende wedstrijden tegemoet.

Nog een woordje tot de eeuwige zondebok: Jan Publiek. Kijk eens, Jan, we zijn nu de laatste jaren heel aardig op weg te leren, wat zo ongeveer nog door de beugel kan, en wat absoluut niet past op en om een voetbalterrein. De wedstrijden tegen Argentinië hebben jou en mij geleerd, dat we het werkelijk al een aardig eindje gebracht hebben. Je herinnert je dat krantenartikel nog wel van die Argentijnse journalist, waarin je zó geprezen werd, dat je er zelf bijna verlegen onder werd, en jezelf afvroeg: „Jan, hebben ze het nu over mij?"

Ik wou maar zeggen, dat het toen duidelijk gebleken is, dat je het goed meent met je goede naam en zo meer.

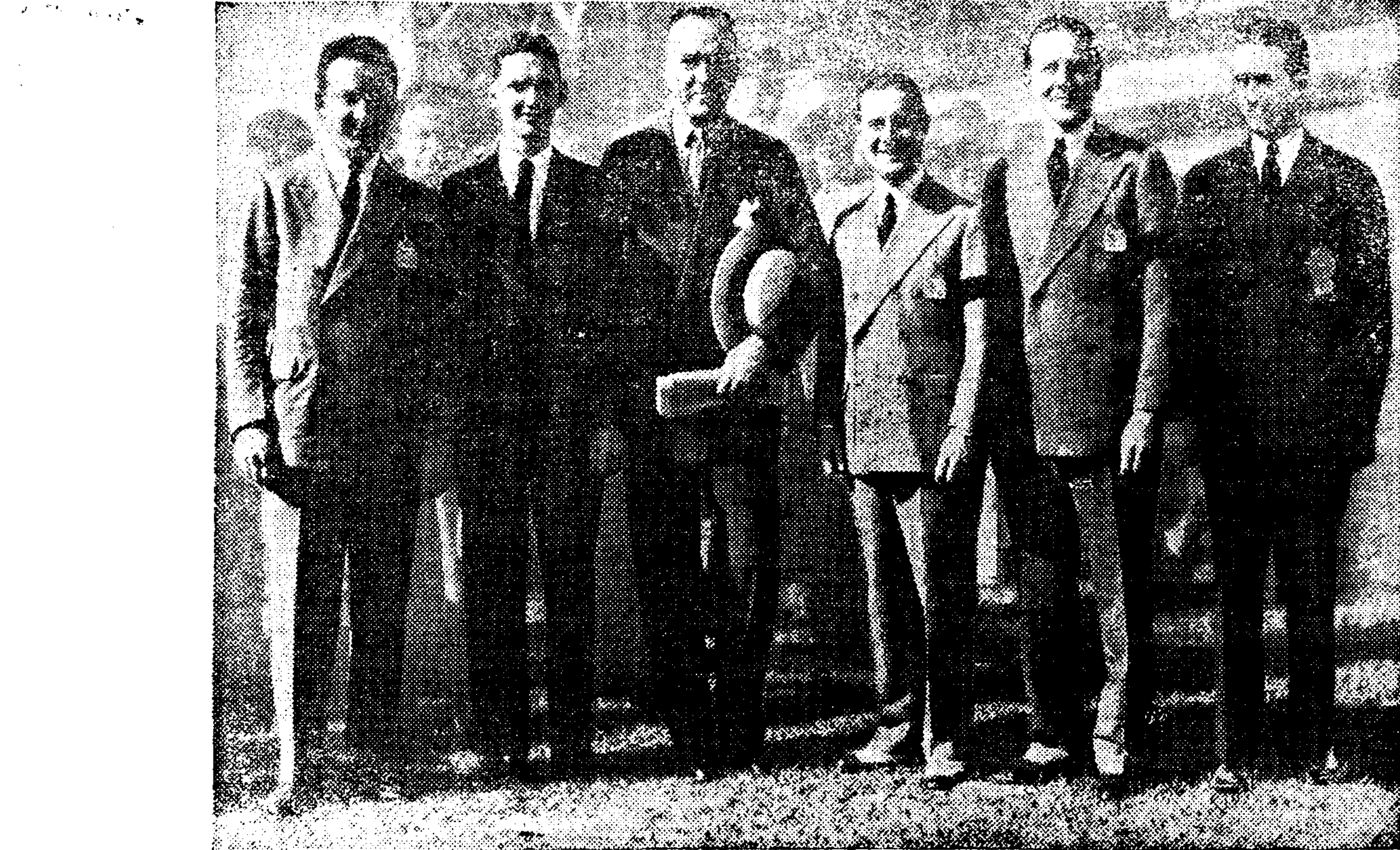
Zoals je weet, doe ik dat ook, en daarom wilde ik je even waarschuwen, dat je op het ogenblik voor een soort crisis staat. In de komende dagen zal het n.l. moeten blijken of die goede geestesgesteldheid van jou bij de vorige internationale ontmoetingen, zo maar een bevlieging was, óf dat het werkelijk een karaktereigenschap van je geworden is.

Jan, ik zeg nog eens: je staat voor een zware crisis. Het gaat nu tussen Curaçao en Suriname, weet je wel; en die kennen elkaar zo'n beetje uit de dagelijkse omgang, op het werk en zo. Wees nu verstandig, Jan, en laat je niet verleiden. Zet desnoods de tanden op elkaar en zorg dat de Surinaamse voetballers hier weer kunnen vertrekken, met een uitstekende indruk over jou. Doe niet hatelijk, hé, en vergeet asjeblief niet, dat je de komende week een charmant gastheer behoort te zijn.

Ik had je dit niet hoeven te schrijven, Jan; en je schudt natuurlijk je hoofd bij die overdreven bezorgdheid van me. Gelijk heb je, tenminste...... Enfin, ik schrijf je dat later nog wel eens. Hou je maar goed. Voor alle zekerheid zal ik de Curaçaose Surinamers in jou naam nog vragen, om redelijk te zijn en niet op elk slakje zout te willen leggen.

Ik zie je nog wel op Mundo Nobo, Jan. Breng je hele familie maar mee, dan wordt het een gezellige boel.

S. R.

The five Firestone brothers all active in the tire business founded by their father the late Harvey S. Firestone, with Capt. E. V. Rickenbacker at the Indianapolis Motor Race. Harvey S. Firestone, Jr. was official referee. L. to R. — Russell A. Firestone; Roger S. Firestone; Captain Rickenbacker; Harvey S. Firestone, Jr; Leonard K. Firestone and Raymond C. Firestone. This was the 19th consecutive year in which Firestone tires have won first honors in the great Memorial Day Classic.

NIEUW VLIEGTUIG K.L.M.

Dinsdagmorgen arriveerde op Curaçao de Kolibri een der nieuwe Lockheeds, die op de Barranquilladienst zal worden ingezet. **Het toestel dat 's morgens om acht uur van Miami was vertrokken, werd bestuurd door den heer von Rupplin.**

Als enige passagier van Miami was naar Curaçao had de heer D. van Nijmegen Schonegevel de grote tocht medegemaakt.

OND MINISTER DECKERS TERUG OP CURAÇAO.

Woensdag is de Jan van Brakkel met oud Minister Deckers aan boord weer op Curaçao teruggekomen.

DE „HOLLAND IN NEW YORK AANGEKOMEN.

Dinsdagmorgen is te Curaçao bericht binnengekomen van de aankomst te New York van de „Holland", met kapitein Kuit, die in Mei hier uit Paramaribo aankwam en op ons eiland over zijn avontuurlijke toch over de oceaan in zijn kleine zeilboot enkele interessante lezingen hield.

Via de Curom maakte de heer Molenkamp dit bericht bekend.

Aan kapitein Kuit onze gelukwensen.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Tot tijdelijk schrijver is benoemd Clemencio Antonie Torres en werkzaam gesteld ten postkantore op Curaçao.

Tot tijdelijk inwonend verpleegster in het St. Elisabeths-Gasthuis is benoemd Mej. N. J. van de Laar.

Tot tijdelijk schrijver is benoemd H. O. Booi en werkzaam gesteld ten postkantore te Oranjestad op Aruba.

Tot tijdelijk schrijvers zijn benoemd R. Salomons en E. N. de J. van Eps en werkzaam gesteld ten kantore van de Lands Radiodienst op Curaçao.

Aan den Gouvernements-geneeskundige op Saba, H. L. Chateau is dertig dagen vrijstelling van dienst en in aansluiting hieraan vijf maanden binnenlands verlof buiten bezwaar van den Lande verleend met vergunning deze tijden in het buitenland door te brengen.

De tijdelijk schrijver B. G. Till, werkzaam op het kantoor van het Bevolkingsregister op Curaçao is overgeplaatst en werkzaam gesteld ten kantore van het Hoofd van de Dienst van het Kadaster op Curaçao.

Tot tijdelijk schrijver is benoemd A. H. de Windt en werkzaam gesteld ten kantore van het Bevolkingsregister op Curaçao.

Aan den assistent der belastingen op Curaçao E. L. Spencer is vier weken vrijstelling van dienst en in aansluiting hieraan 2 maanden binnenlands verlof verleend.

De Gouverneur heeft een door Zijne Excellentie aan Zijne Koninklijke Hoogheid, Prins Bernhard der Nederlanden verzonden telegram luidende: Curaçao biedt Uwer Koninklijke Hoogheid eerbiedig oprechte gelukwensen aan", het volgende telegram ontvangen: „Gouverneur Curaçao, Betuig Uwer Excellentie mijn oprechten dank voor gelukwensen van Curaçao... Bernhard".

De Gouvernements-Secretaris
Gronemeyer.

JAARVERSLAG DER KONINKLIJKE OLIE.

Verschenen is het jaarverslag der Koninklijke Olie in 1937. Aan het uitgebreide overzicht, wat de Maasbode er van geeft, ontlenen we enkele markante feiten:

„Stellig", aldus het Verslag, „kent ook de petroleumindustrie vette en magere jaren, maar wie de gang van zaken in deze industrie lang en nauwkeurig gadeslaat, kan zich niet onttrekken aan een zeker optimisme, dat zijn grond vindt in een steeds grotere productie-mogelijkheid en een steeds toenemende vraag."

„Zelfs in tijden van depressie vermindert de vraag naar petroleumproducten in het algemeen niet".

„Het afgelopen jaar, al beantwoordde het in financieel opzicht niet geheel aan de hoge verwachtingen, bracht wat wereldproductie en vraag betreft resultaten, die nog nimmer zijn bereikt".

„Een productie-toeneming met meer dan 33 millioen ton in één jaar tijds is nog nimmer in de geschiedenis der petroleum geregistreerd".

„Europa staat nog slechts wat het petroleumverbruik betreft aan het begin van een veel belovende ontwikkelingsgang".

„Zelfs in een verre toekomst zal er geen reden zijn zich ongerust te maken over de omvang der aanwezige olie-reserves".

„De gemiddelde boorkosten daalden de laatste zes, zeven jaren met 50 pct.".

„De chemie is een steeds grotere rol gaan spelen bij de toepassing van verwerkingsprocédé's, en onze groep heeft hiermee baanbrekend werk verricht".

„Gedurende 1937 was de gehele laadruimte van de groep (2.148.474 ton) in vol emplooi".

„In 1937 werden 10 nieuwe zeeschepen aan de vloot toegevoegd en in 1938 zullen 27 zeeschepen worden afgeleverd".

„Ook na aflossing der 4 pct. guldenslening blijft onze kaspositie zeer krachtig".

„De deelnemingen in diverse Mijen. staan ver beneden de werkelijke waarde te boek".

Verder lezen we in het Verslag over onze omgeving:

Het bedrijf op Curaçao.

Van de reeds in het vorige jaarverslag vermelde nieuwe bouwwerken kon in dit verslagjaar een gedeelte in bedrijf worden genomen. Tevens werd besloten de verwerkings-installaties voor ruwe olie en producten uit te breiden, die gedeeltelijk ter vervanging van verouderde installaties zullen dienen, hetgeen mede een uitbreiding van diverse nevenbedrijven ten gevolge heeft. Bovendien werd besloten de opslag-capaciteit van producten uit te breiden.

Gedurende 1937 zijn drie nieuwe schepen voor het transport in de vaart gekomen. Op het ogenblik zijn nog schepen in aanbouw, welke in de loop van 1938 in bedrijf zullen worden genomen.

Ten behoeve van de employé's en arbeiders wordt een groot aantal woningen gebouwd, die in de loop van 1938 betrokken zullen worden.

Uitbreiding in Venezuela.

De totale productie van de mijen, waarin onze groep geinteresseerd is, bedroeg gedurende 't verslagjaar 10.280.903 k.g. ton, vergeleken met een productie in 1936 van 8.686.754 kg. ton.

De algemene staking, welke reeds in het vorige verslagjaar werd gememoreed, werd tegen het einde van 1937 opgeheven.

De ruwe-olie productie van The Caribbean Petroleum Company bedroeg in 1937 2.122.615 kg. ton (v.j. 2.265.733).

Met de uitbreiding van de San Lorenzo raffinaderij, waardoor de capaciteit zal worden verdubbeld, werd een aanvang gemaakt.

De ruwe-olie productie van The Colon Development Company Ltd. bedroeg in 1937 581.428 kg. ton (v.j. 635.492).

De ruwe-olie productie van The Venezuelan Oil Concessions Ltd. bedroeg in 1937 7.576.860 kg. ton (v.j. 5.785.529).

Het Tia Juana-veld werd in de loop van het verslagjaar in exploitatie gebracht; aan het einde van 1937 bedroeg de ruwe-olie productie van dit veld plm. 7.000 M³ per dag.

In het Bachaquero-veld waren aan 't einde van het verslagjaar 5 punten geboord met een ingesloten productie van plm. 450 M³ per dag. Verwacht wordt, dat men dit veld in de loop van 1938 in exploitatie zal kunnen brengen.

MUGGEN EN RUBBER.

Is het — onder het hobbelen over een landweg of het voortglijden over beton — wel eens bij U opgekomen, dat muggen U het autorijden geheel onmogelijk zouden kunnen maken? Niet, doordat zij U in massa's overvallen, doch doordat zij in staat zouden zijn de autobanden zo duur en onbereikbaar te maken, dat het paard en rijtuig noodgedwongen zouden moeten herleven.

Hoewel het momenteel niet waarschijnlijk is, dat zoiets zal gebeuren, is het toch éénmaal bijna het geval geweest in Brazilië en het Verre Oosten, waar de meeste rubber vandaan komt, en waar ook de muggen in millioenen zwermen.

Ofschoon er in de Verenigde Staten meer autobanden verbruikt worden dan in het overig deel van de wereld, kan er geen stukje rubber gekweekt worden en is men dus geheel op andere landen aangewezen. Dit was de reden, waarom Henry Ford in Brazilië en Harvey Firestone in Afrika grote rubberplantages aangelegd hebben.

In de prijs van elke band is een klein bedrag voor muggenbestrijding inbegrepen, zó klein, dat het bijna niet in fracties uit te rekenen is. Dit bedrag wordt door elken autofabrikant aan zijn afnemers in rekening gebracht, daar hij het zelf ook heeft moeten betalen aan de rubber-kwekers.

De eigenaar van een rubber-plantage heeft een aantal moeilijkheden te overwinnen, waarvan malaria en de muggen de belangrijkste zijn. Jaarlijks sterven er in Brits-Indië nog c.a. honderd millioen mensen aan malaria, omdat zij te arm of onwetend zijn, om KININE te kopen.

Maar de rubber- en bandenproducenten zijn niet onwetend of arm. Zij weten heel goed, dat KININE iets kost, maar het kost heel weinig; daartegenover staat, dat de malaria en de muggen, indien zij niet bestreden worden, het gehele bedrijf kunnen lamleggen en onmogelijk maken. Vandaar die kleine onkosten-verhoging op Uw banden. Zij dient tot dekking van de kosten van een constante KININE-Campagne ter voorkoming en genezing van malaria. Want zij en ook wij weten allen, dat er slechts één uitstekend en betrouwbaar middel tegen malaria bestaat, KININE!

Volgens de Malaria-Commissie van de Volkenbond neme men ter voorkoming der malaria een dagelijkse dosis van 400 mg. gedurende het gehele malaria-seizoen en voor de behandeling een dagelijkse dosis van 1 — 1,2 gram gedurende 5 — 7 dagen. Nakuren worden niet gedaan, doch ieder recidief wordt op dezelfde wijze behandeld.
M. Ned No. 6.

VERNIELING.

Namens het Departement van Openbare Werken werd bij de Politie aangifte gedaan van vernieling van een wegenwals. Naar den dader wordt een onderzoek ingesteld.

HELING.

Tegen den 38-jarigen los werkman S. is door de Politie proces-verbaal opgemaakt, wegens heling van een gouden dollarstukje.

REGENVAL.

Voor de maand Juni 1938 wees de regenmeter van het St. Thomas College 10.1 m.m. aan.

PASTOOR PERQUIN BEDIEND.

Volgens een telegram van Radio Holland uit Rotterdam, zou Pastoor Perquin van de laatste H. H. Sacramenten voorzien zijn.

Dit zal haast zeker zijn, de bekende oprichter van de Katholieke Radio Omroep.

MISSIE-NIEUWS.

16 Sept. zal de Hoog. Eerw. Pater Vicarius Zeppenfeldt van Amsterdam naar Curaçao vertrekken.

3 of 4 nieuwe Paters zullen met hem meekomen en 4 zusters voor het St. Elisabeths gasthuis.

Wacht niet langer en stort zo spoedig mogelijk op rekening „ NATIONAAL DEFENSIEFONDS" bij Maduro & Curiel's Bank of Hollandse Bank-Unie.

CURAÇAO — SURINAME.

Het bestuur van de C.V.B. verzocht ons het te willen mededelen: „De „Koningin Emma", waarmee zich het Surinaamse elftal, op weg naar hier bevindt, zal tegen alle verwachting in, eerst Maandag arriveren."

Waardoor dus het wedstrijdprogramma heel aardig in de war is. Het inmiddels reeds vastgestelde nieuwe program, drukken we hieronder af:

Dinsdag 5 Juli en Donderdag 7 Juli om kwart voor vijf; Zondag 10 Juli om half vijf.

De wedstrijd van Donderdag zal als de officiële gelden.

Wat de toegangskaarten betreft; de kaarten schuiven op. Die van Zondag 3 Juli gelden voor Dinsdag 5 Juli, en die van Dinsdag voor Donderdag.

Zij, die in het bezit zijn van kaarten voor de oorspronkelijk op Zondag 3 Juli vastgestelde wedstrijd, en zij die in het bezit zijn van een Dinsdagkaart, doch deze liever veranderd zagen in een Donderdagkaart (officiele wedstrijd) kunnen hun kaarten terug bezorgen aan de bekende adressen, waarvoor zij, ofwel het entreegeld terug ontvangen, ofwel hun kaart geruild krijgen tegen een andere." Toch maar goed, dat de „ Emma", met opzet een dag eerder van Suriname vertrokken is, om toch maar zeker op tijd hier te zijn

S. R.

GELUK VAN DE KATHOLIEKEN.

Hugh Wilson, die onlangs benoemd werd tot Gezant van de Verenigde Staten te Berlijn, heeft een boek geschreven: De opvoeding van den diplomaat. Hij beschrijft daarin de indrukken, die hij opdeed in zijn lange loopbaan als gezant in Frankrijk, Portugal, Duitsland en het Oostenrijkse keizerrijk.

O.m. schrijft hij: Ik behoor niet tot de Katholieke Kerk, maar wat op mij een diepe indruk maakt, is de werkdadige ijver der Katholieken en de eeuwige onveranderlijkheid der Kerk. Zij is altijd dezelfde gebleven ze was in de eerste eeuwen te midden van de ondergang der koninkrijken, der keizerrijken en van de democratieën. Zij vermaant ook, als het nodig is, de regeerder en het is de enige macht, waarnaar men met eerbied luistert en die staat buiten en boven elke natie. De volkeren moeten naar haar luisteren, ook al schijnt dit in tegenspraak met hun eigen verlangen en zelfs ook wanneer hun regeerders niet tot de Katholieke Kerk behoren.

Dan bespreekt Wilson de zorg, die de Kerk aan de dag legde voor de religieuse kunst; hij behandelt de kathedralen van Reims en van Milaan en wijst er op, hoe de Kerk altijd de reine schoonheid heeft aangemoedigd. „Ook onder de kleinste volkeren zoeken de eenvoudige landbewoners hun kerken schoon te maken, terwijl de protestantse kerken van het vasteland van Europa als levenloos zijn. Alleen in Groot-Brittannië heb ik in enige grote kathedralen schoonheid gevonden, maar deze schoonheid is niet het werk der protestanten geweest, maar juist van de katholieken."

Het boek van gezant Wilson sluit met deze zin vol waarheid: Gelukkig zij die in het katholicisme geboren zijn!

Beter is het een bewoonbare hut in werkelijkheid, als een kasteel in verbeelding te bezitten.

In de bekentenis onzer kleine gebreken schuilt vaak de ontkenning van onze grotere.

Wat een kind onder dwang volbrengt, schudt het met een gevoel van genot en bevrijding van zich af, zodra de dwang niet meer kan worden uitgeoefend.

Hartelijkheid is een weldaad,
Waarvan ieder minnaar houdt,
Doch 't meest begerenswaardig
Is nog steeds... een hart van goud

WERELD IN VOGELVLUCHT.

Tussen Duitsland en Engeland is overeenstemming bereikt, in zake de Oostenrijkse leningen.

In Wenen werden 12 ambtenaren, die aangesteld waren over geconfiskeerde zaken, wegens malversaties gearresteerd.

De eigendommen der Habsburgers in Oostenrijk zullen in hun geheel geconfiskeerd worden.

SPORT - RUBRIEK

Officiële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

OPSTELLING VAN HET BONDSELFTAL DAT OP ZONDAG 3 JULI EN. DINSDAG 5 JULI 1938 TEGEN HET SURINAAMSE ELFTAL ZAL SPELEN.

J. Pinedo
(Herc.)

A. J. Maduro (SUBT) — **J. Hollander (RCC)**

W. Leers (J. Hol.) — C. Bloemendaal (Asiento) — H. Royer (J. Hol.)

J. Ramirez (J.Hol.) — A. de Castro (RCC) — R. Maduro (J.Hol.) — Th. Boelhouwer (Asiento) — R. Bernabela (Feyen.)

Aanvoerder: A. J .Maduro

Reserves:

A. Rafaela	SUBT
J. Van Rij	Hollandia
H. A. Maduro	SUBT
J. Rosina	Scherpenheuvel
A. St. Jago	Jong Holland
J. Pieters	SUBT
E. Leonora	Jong Holland
C. Bosch	SUBT

Scheidsrechter: H. Elfrink

Grensrechters: 3 Juli	J. Gast —	W. Hagendijk
5 Juli	P. Tuin —	J. Gast

Kleding: 3 Juli	Oranje trui / zwarte broek
5 Juli	Blauwe trui / zwarte broek

Aanvang: 3 Juli	Half vijf
5 Juli	Kwart voor vijf

N.B.: Het elftal voor Zondag 10 Juli zal nader worden bekend gemaakt; wijziging door het Bestuu voorbehouden.

Het Bestuur deelt mede dat voor de eerste wedsrijd de heer H. A. Dennert een beker ter beschikking stelt van het winnend elftal, terwijl de tweede wedstrijd beschouwd wordt te zijn de officiele wedstrijd om de van Slobbe-wisselbeker.

De opstelling van het Surinaamse elftal is als volgt:

Naloop

Pique — Zwakke

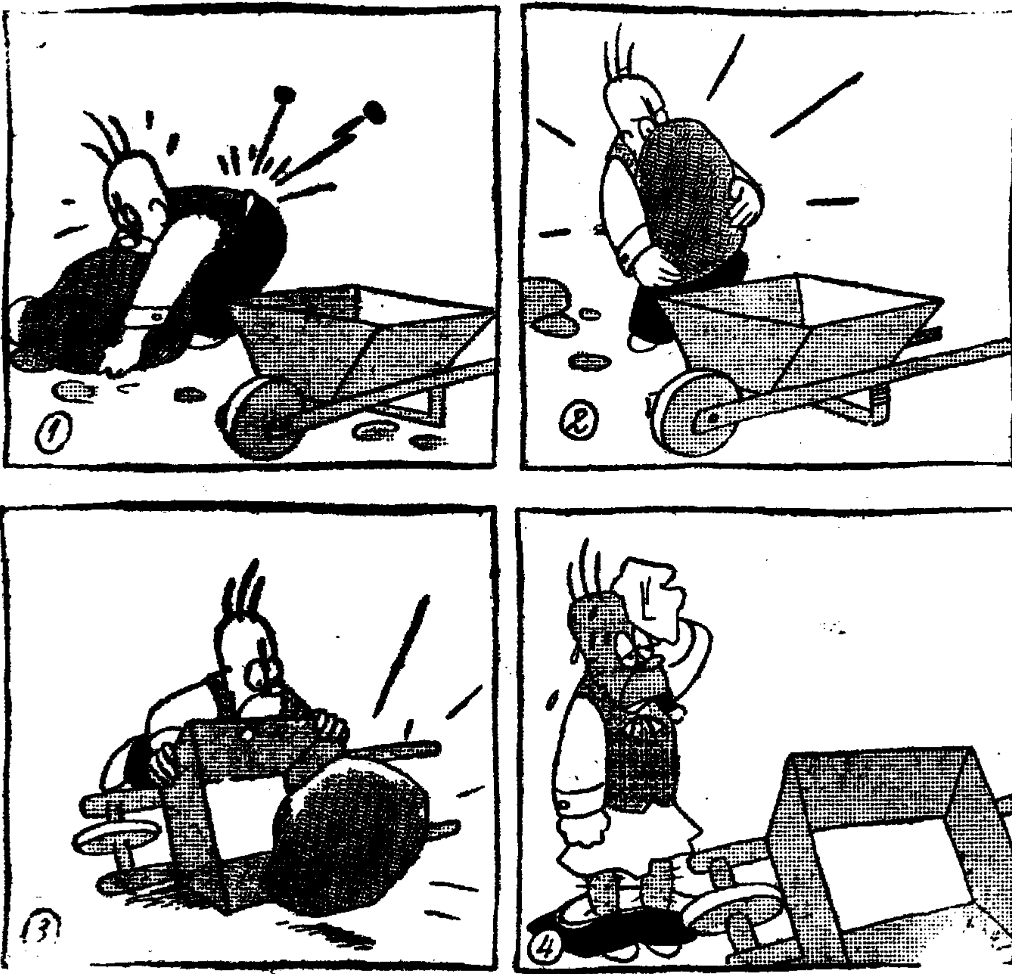
Balrak — Elschot — Brasdorp

Holband — Landkoer — Bromet — Doesburg — Refos

Reserves: Wijdenbosch, Esajas Reeberg, Mohabier.

HET BESTUUR.

ADAMSON VERLIEST ZIJN GEDULD.

Goed tegen pijnen, pijnlijkheid en rugpijn.

Als U een stijve hals hebt — Omega Olie. Als Uw arm stijf of pijnlijk is — Omega Olie. Als U last hebt van rugpijn — neem OMEGA OLIE en het wordt beter voor f 0.70.

Zo is het ook het geval met gevoelige voeten, verkoudheid op de borst en welke pijnen ook in Uw lichaam — zoek Uw heil in OMEGA OLIE — wrijf er goed mee in. Zelfs rheumathiek neuritis, ischias, zenuwpijn en lendepijn worden verjaagd door flink inwrijven met Omega Olie.

Het is de bevoorrechte wrijf-olie van kampioen-boksers, baseball- en voetbalspelers en andere sportbeoefenaars in elk werelddeel. Het kost f 0.70 per flacon in elke apotheek te Curaçao en Aruba. 3

HET ASSIENTO VAN BARTH COYMANS.

Men weet hoe eeuwen lang werkkrachten uit Afrika naar de West zijn overgebracht. Wij hebben enigszins een beeld voor ons, van die verschrikkelijke mensentransport naar hier.

De Spaanse regering hield zich het alleenrecht voor van dergelijke transporten, doch zelf voerde zij zulk een transport niet uit. Neen, zij ging met een of andere handelsfirma een contract of assiento aan, waarbij die firma met de transporten belast werd.

De Hollanders hebben er lange tijd de grootste moeite voor gedaan, opdat toch aan hen dat contract verleend werd, daar was geld mee te verdienen, morele bezwaren van hun kant schijnen er ook niet te hebben bestaan.
En werkelijke rond 1865 gelukt 't 'n zekere Barth Coymans uit Amsterdam; hij en hij alleen zal in naam van de Spaanse regering zorg dragen voor het transport en het te werk stellen van die arbeidskrachten uit Afrika. De geschiedschrijvers zien in dit feit, dat 'n Hollander zo iets wist te verkrijgen, zulk een contract van het Spaanse rijk, een bewijs voor de grote handelsgeest der Hollanders, ja een hoogtepunt voor hun handelsmacht.

Barth Coymans heeft echter niet veel plezier van zijn contract gehad. In Spanje ontstond er een reactie tegen deze verlening van zulk een contract aan een Hollander. Natuurlijk en dit is voor de hand liggend, omdat nu al dat kapitaal naar Holland wegvloeide, maar ook om een hoger motief. Deze reactie ging uit o.a. van de deken van Cadiz, hij heeft in een lang stuk haar bezwaren uiteengezet. De bezwaren komen hier op neer.

Die Barth Coymans is een Hollander en wel Protestant, iemand die op zijn schepen protestantse bemanning heeft, die zijn werkkrachten brengt naar 'n kolonie die Protestants is. Men trachtte namelijk, dit ter verduidelijking, de Afrikaanse werkkrachten voor ze werden [illegible] ren. Nu is men bang, dat nu het transport in handen van niet-katholieken is gegeven, deze onderweg schade zullen doen aan het geloof van die mensen. Verder moeten die werkkrachten enige tijd voor ze te werk gesteld worden, verblijven op het eiland Curaçao.

Men meent nu te weten, een zekere Dominicaan Ignacius Munoz, die alle Hollandse Kolonies bezocht heeft, beweerde het, dat de Hollanders daar er nog al werk van maken de mensen uit Afrika tot het protestantisme over te halen,(dat dit heus niet zo erg het geval is, blijkt uit Prof. Knappert's studie daarover, in zijn boek over de Bovenwindse eilanden). De actie tegen Coymans had aanvankelijk geen succes. Men meende, dat het zielenheil van die mensen uit Afrika geen gevaar liep.

Immers, en hier volgt iets zeer interessants voor de geschiedenis van het Katholicisme op Curaçao, die Barth Coymans heeft moeten toestaan, dat er op Curaçao twee Paters Capucijnen komen, die een kapel kregen met een uitgang aan de straat. Een concessie waar de Hollanders vroeger niet voor te vinden waren geweest.

De actie tegen Coymans werd toch ingezet en ze had ook werkelijk succes later. Hoe de gezant van de Staten te Madrid ook pleitte, hoe men ook tot een vergelijk trachtte te komen, de burgemeester van Amsterdam zette nog een nieuwe poging in, de Staten gingen er zelfs toe over met te dreigen Curaçao te verklaren tot een vrijhaven, waar iedereen werkkrachten uit Afrika zou kunnen halen. Het hielp alles niet.

We moeten die principiele vastheudenheid prijzen. Wij denken wel, dat men zich het lot van die mensen uit Afrika nu helemaal niet aantrok, maar dan blijkt hier toch wel anders. Hier komt men op voor het zielenheil van die stakkers, al is het dan ook met de bijbedoeling: laten we toch zorgen, dat onze centen niet weggaan naar Holland.

Doch ook om Curaçao is het bovenstaande interessant: tot dus ver meende men niet zeker te weten, of er vóór 1690 een priester op Curaçao kwam, sinds de Hollanders er meester waren.

Hier zien we ten eerste dat een zekere Dominicaan Ignacius Muñoz hier geweest moet zijn. Hij zou immers alle Hollandse Kolonies bezocht hebben. Nu kan het zijn, dat „alle" maar een phrase is, maar dat hij op Curaçao geweest is, moet toch haast wel, daar gaat het in het onderhavige geval juist uitdrukkelijk over.

Verder zien we, dat hier twee Capucijnen worden toegelaten. De reacties tegen Barth Coymans ontstond echter al zo spoedig, dat men zich natuurlijk wel even afvraagt, of die afspraak ook is uitgevoerd.

De tekst doet denken dat men spreekt over een feit — ze wonen daar en daar — een deur, die op de straat uitkomt. Dat ze er al wonen schijnt dus verondersteld.

Later zien we ook (in 1690) hoe een Capucijn juist door bemiddeling van een agent van zulk een assiento op Curaçao weet te komen. Deze Capucijn gaat echter al in habijt op straat lopen, dat was de Staten wel wat te erg. Ze schrijven dan ook dat ze dit zelfs niet, toen er een contract was, hebben toegelaten. Dat zal dus slaan op de paters, die hier krachtens het contract Coymans mochten zijn. Curaçao is dus minder lang van geestelijke hulp verstoken gebleven dan we dachten.

Br.

HOLLAND — AMERIKA LIJN.

WINTER CRUISES

De Curaçao Trading schrijft ons:

Het is met bijzonder veel genoegen, dat wij U kunnen mededelen dat de nieuwste aanwinst van de vloot der Holland—Amerika Lijn, het s.s. „NIEUW AMSTERDAM", reeds gedurende het eerstvolgende toeristenseizoen Curaçao zal bezoeken, en wel op 21 December en 18 Januari aanstaande.

Het is ondoenlijk in een klein plaatsbestek een volledige beschrijving van dit schip te geven en wij volstaan dus met enige algemene opmerkingen en een paar cijfers.

Door de talrijke vertegenwoordigers van reis- en toeristenbureaux, die het schip ter gelegenheid van haar eerste aankomst te New York bezochten, werd de „NIEUW AMSTERDAM" het volmaakte passagierschip genoemd, daar het noch te groot noch te klein is; de passagiersaccomodatie bestaat bijna geheel uit buitenhutten, terwijl elke hut in de kajuitsklassse en een groot aantal in de toeristen-klasse van een bad- of douche-kamer voorzien is.

De inrichting van de passagiersaccomodatie en de salons werd onlangs in de kunstrubriek van het bekende Amerikaanse tijdschrift „Time" geroemd als de gevestigde Hollandse reputatie op kunstgebied waardig te vertegenwoordigen.

De z.g. „air conditioning"-installatie op de „NIEUW AMSTERDAM" is de grootste en de volledigste ooit op enig schip aangebracht en produceert dagelijks een hoeveelheid gekoelde lucht, gelijk aan die, voortgebracht door het smelten van 300 ton ijs.

De bruto-maat van het schip bedraagt 36.287 tons, de lengte 231 meter en de breedte 27 meter. Een aantal van 1232 passagiers kunnen vervoerd worden, namelijk 568 in de kajuitsklasse, 455 in de toeristenklasse en 209 in de derde klasse.

Gezagvoerder is kapitein J. J. Bijl, een oude bekende van Curaçao, die ons eiland vele malen als kapitein van de „Statendam" bezocht heeft.

Dat de Holland—Amerika Lijn het met ons eiland goed voor heeft, blijkt wel uit het feit, dat gedurende het komende [illegible] „Statendam" Curaçao 5 maal en de „Rotterdam" Curaçao 3 maal zal aanlopen, terwijl bovendien de „Veendam" of de „Volendam" waarschijnlijk enige reizen vanuit New Orleans zal maken en daarbij ons eiland ook wel zal aanlopen.

Het voorlopige programma van de Holland—Amerika Lijn ziet er als volgt uit:

1938:

VEENDAM	4 Augustus.
VOLENDAM	1 September.
ROTTERDAM	18 September.
NIEUW AMSTERDAM	21 December.

1939:

STATENDAM	15 Januari.
NIEUW AMSTERDAM	18 Januari.
STATENDAM	29 Januari.
ROTTERDAM	15 Januari.
ROTTERDAM	4 Februari.
STATENDAM	12 Februari.
ROTTERDAM	1 Maart.
STATENDAM	5 Maart.
STATENDAM	27 Maart.

K
KRO
O

Wereldprogramma
Via P.C.J. Golflengte 31.28 m.
19.24 — 20.24 Curaçaotijd
Zondag, 3 Juli 1938.

1. Wilhelmus — Opening
2. Gramofoonmuziek
3. „Wereld-Apostolaat"
4. Gramofoonmuziek
5. De Wereld in Vogelvlucht en Berichten Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
6. Eventuele Actuele Aetherflitsen en Vaderlandse Kroniek
7. Sluiting.

Koloniale uitzending van K.R.O.
Via P.H.I. op Golflengte 25.57 M.
9 — 10 uur Curaçaotijd.

1. Gramofoonmuziek
2. Wat in Nederland verscheen door Anton van Duinkerken
3. Gramofoonmuziek
4. De Wereld in Vogelvlucht en Berichten Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
5. Sluiting.

Heeft U reeds bijgedragen tot „NATIONAAL DEFENSIEFONDS"? Zo niet, dan verwachten wij dat U dit zo spoedig mogelijk zult doen.

Elk bedrag ten bate van het „NATIONAAL DEFENSIEFONDS" is welkom.

Tegen overspanning moeten wij waken, door op tijd ontspanning te nemen. Bij een matig en geregeld leven heeft men echter maar weinig ontspanning nodig.

Concurrentie is onvermijdelijk en ook nuttig, doch zij wordt diefstal, zo haar onderneming op misbruik van vertrouwen is gevestigd.

De vrijgevige mens meent nooit genoeg te geven; de gierigaard denkt steeds dat hij te veel geeft.

Een gezond humeur is voor het lichaam wat de zon is voor de plantengroei.

Een beschaafd man toont altijd jegens de vrouwen dezelfde eerbied, als hij ze ook van anderen verwacht jegens zijn eigen moeder en zusters.